

Sag C-354/21**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i sag i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

4. juni 2021

Forelæggende ret:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litauen)

Afgørelse af:

2. juni 2021

Appellant:

R.J. R.

Indstævnt:

Valstybės įmonė Registrų centras

Hovedsagens genstand

Afslag på registrering i ejendomsregistret af appellants ejendomsret til fast ejendom, dvs. en grund beliggende i Litauen, på grundlag af et europæisk arvebevis udstedt i Tyskland.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012; artikel 267, stk. 3, TEUF.

Præjudicielle spørgsmål

Skal artikel 1, stk. 2, litra l), og artikel 69, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til

hinder for retsfor skrifter i medlemsstaten, hvor den faste ejendom er beliggende, der fastsætter, at ejendomsrettigheder alene kan registreres i ejendomsregistret på grundlag af et europæisk arvebevis, når alle de til registreringen nødvendige oplysninger er anført i dette europæiske arvebevis?

Anførte EU-retlige forskrifter

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2012, L 201, 27.7.2012, s. 107, herefter »forordning (EU) nr. 650/2012«): 7., 8., 18., 67. og 68. betragtning, artikel 1, stk. 2, litra l), artikel 63, stk. 2, litra a) og b), artikel 68, litra l), og artikel 69, stk. 1, 2, og 5.

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1329/2014 af 9. december 2014 om de formularer, der er omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2014, L 359, 16.12.2014, s. 30, herefter »forordning (EU) nr. 1329/2014«): artikel 1, stk. 5, punkt 9 i og fodnote 13 til bilag IV til formular V i bilag 5.

Anførte nationale forskrifter

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas (Republikken Litauens lov om ejendomsregistret, herefter »ejendomsregisterloven«; i denne sag er det lov nr. XII-1833 af 23.6.2015, der finder anvendelse):

Artikel 5

»[...]

2. Ejendomsregisterføreren er i overensstemmelse med den ved lov fastlagte procedure ansvarlig for korrektheden og beskyttelsen af de i ejendomsregistret indsamlede oplysninger. Ejendomsregisterføreren er alene ansvarlig for de i ejendomsregistret indlæste oplysningers overensstemmelse med de dokumenter, på grundlag af hvilke disse oplysninger blev indlæst.«

Artikel 22

»Følgende dokumenter bekræfter retten til fast ejendom, eventuelle servitutter, der udgør et indgreb i disse rettigheder, og retlige forhold, på grundlag af hvilke disse rettigheder er registreret i ejendomsregistret:

[...]

5) et bevis for arveretten,

[...]

10) andre dokumenter fastsat ved lov.«

Artikel 23

»[...]

2. Ansøgningen skal indgives sammen med dokumenter, der bekræfter de rettigheder, der søges registreret, eventuelle servitutter, der udgør et indgreb i disse rettigheder og retlige forhold forbundet hermed. [...]

3. Dokumenterne, på grundlag af hvilke retten til fast ejendom bekræftes, opstår, ophører, tildeles eller bebyrdes, [...] skal være i overensstemmelse med retsakternes krav og skal indeholde de til registreringen i ejendomsregistret nødvendige oplysninger.

4. Dokumenterne, på grundlag af hvilke der anmodes om registrering, skal være læselige og skal indeholde fulde fornavne, efternavne, officielle navne, adresser, identifikationsnumrene for de personer, som er tilknyttet registreringen, samt det entydige nummer for den faste ejendom, som registreringen vedrører, og som er tildelt i overensstemmelse med den i matrikelregistreringen for fast ejendom fastlagte procedure. [...]

[...]«

Artikel 29

»Ejendomsregisterføreren skal meddele afslag på registreringen af retten til fast ejendom [...], hvis en af de følgende faktiske omstændigheder fastlægges i forbindelse med ansøgningens behandling:

[...]

(2) dokumentet, på grundlag af hvilket der søges registrering, opfylder ikke denne lovs krav,

[...]

6) ansøgningen eller dokumentet, som er indgivet til ejendomsregisterføreren, indeholder ikke de oplysninger, som er fastsat i bestemmelserne om ejendomsregistret, og som er nødvendige for at identificere den faste ejendom og personerne, som erhverver retten hertil [...]«

Bestemmelserne om ejendomsregistret godkendt ved resolution nr. 379 af Republikken Litauens regering den 23. april 2014:

»[...] 14.2.2. Oplysninger, som identificerer den faste ejendom:

14.2.2.1. Grundens matrikelområde, matrikelgruppe og matrikelnummer

14.2.2.2. Grundens entydige nummer (identifikationskode)

14.2.2.3. Bygningens entydige nummer (identifikationskode)

14.2.2.4. Lejlighedens eller beboelsens entydige nummer (identifikationskode)
[...]

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 R.J. R., appellanten, er litauisk og tysk statsborger og er bosiddende i Tyskland. J.M. R., R.J. R.'s mor, døde den 6. december 2015; på dødstidspunktet havde hun sit sædvanlige opholdssted i Tyskland. Appellanten, som er sin mors enearving, vedgik hele hendes bo i Tyskland uden forbehold i overensstemmelse med de i tysk ret fastsatte procedurer og tidsfrister. Da boet ikke kun bestod af ejendom, der var ejet af hans mor i Tyskland, men også ejendom beliggende i Litauen, indgav appellanten en anmodning om et europæisk arvebevis i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 650/2012 til den kompetente tyske ret. Den 24. september 2018 udstedte Amtsgericht Bad Urach (byretten i Bad Urach, Forbundsrepublikken Tyskland) arvebevis nr. 1 VI 174/18 (herefter »arvebeviset«) til appellanten, hvoraf det fremgik, at G. R., som afgik ved døden den 10. maj 2014, efterlod boet til J.M. R., enearving, og europæisk arvebevis nr. 1 VI 175/18, hvoraf det fremgik, at J.M. R., som afgik ved døden den 6. december 2015, efterlod boet til R.J. R., og at sidstnævnte var enearving og vedgik boet uden forbehold.
- 2 Den 15. marts 2019 indgav appellanten en ansøgning om registrering af sin ejendomsret til den faste ejendom registreret i sin mors navn til VĮ [Valstybės įmonė] Registrų centras (det statslige registercenter, Republikken Litauen). Sammen med ansøgningen indgav appellanten arvebeviset og europæisk arvebevis nr. 1 VI 175/18 udstedt den 24. september 2018, kopier af oversættelser af disse dokumenter og kopier af pas udstedt af Republikken Litauen til J.M. R., G. R. og R.J. R. Den 20. marts 2019 blev appellantedens ansøgning afslået ved afgørelse nr. SPR4-340 truffet af VĮ Registrų centro Turto registrų tvarkymo tarnybos Nekilnojamojo turto registro departamento Tauragės skyrius (ejendomsregisterafdelingens kontor i Tauragė hos det statslige registercenters ejendomsregistermyndigheder, herefter »kontoret«), hvoraf det fremgik, at europæisk arvebevis nr. 1 VI 175/18 ikke indeholdt de i Republikken Litauens ejendomsregisterlov omhandlede oplysninger, som er nødvendige for at identificere den faste ejendom, dvs. at dette bevis ikke angav den ejendom, som appellanten havde arvet. Appellanten påklagede kontorets afgørelse til VĮ Registrų centro Centrinio registratoriaus ginčų nagrinėjimo komisija (centralregistrets tvistankenævn, det statslige registercenter, herefter »tvistankenævnet«). Ved

afgørelse nr. CSPR-147 af 9. maj 2019 stadfæstede tvistankenævnet kontorets oprindelige afgørelse fuldt ud.

- 3 Idet han var uenig i kontorets og tvistankenævnets afgørelser, anfægtede appellanten dem ved Regionų apygardos administracinis teismas (regional domstol i forvaltningsretlige sager). Ved afgørelse af 30. december 2019 blev appellansens søgsmål forkastet som ugrundet. Appellanten har iværksat appel til prøvelse af denne afgørelse ved Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Litauens øverste forvaltningsdomstol) og har anmodet om, at spørgsmålet om fortolkning af forordning (EU) nr. 650/2012 forelægges Domstolen til præjudiciel afgørelse.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 4 Appellanten har gjort gældende, at han vedgik hele boet uden forbehold; i overensstemmelse med den tyske lovgivning, som finder anvendelse på hele boet, herunder boet i Litauen, er der derfor ikke noget grundlag for i det europæiske arvebevis at anføre de rettigheder, som arvingen har, eller at udarbejde en liste over goderne. Ifølge appellanten fastsætter tysk arveret en universalarv af den afdøde persons rettigheder; da han er enearving, skal alle goderne, som afdøde ejede, derfor overdrages til ham og i overensstemmelse med tysk arveret kan boets ejendele ikke angives eller på anden måde anføres; i et sådant tilfælde anvender de tyske domstole ifølge fast retspraksis ikke artikel 68, litra 1), i forordning (EU) nr. 650/2012, som fastsætter, at beviset skal indeholde de respektive arveandele samt i givet fald listen over rettigheder og/eller goder, der tilfalder hver enkelt arving, og disse domstole angiver ikke nogen oplysninger i et europæisk arvebevis, der identificerer den arvede faste ejendom. Forordning (EU) nr. 650/2012 indeholder ikke et sådant krav; der er endvidere ikke noget krav om at anføre den arvede ejendom eller at fremlægge oplysninger, der identificerer sådan ejendom, når der indgives en anmodning om et sådant bevis. Appellanten har med henvisning til 18. betragtning og artikel 69, stk. 5, i forordning (EU) nr. 650/2012 og til punkt 67 i generaladvokatens forslag til afgørelse i Kubicka-sagen (C-218/16, EU:C:2017:387) anført, at han fremlagde disse oplysninger i sin ansøgning om registrering, og at dette burde have været tilstrækkeligt. Den manglende medtagelse af disse oplysninger i det europæiske arvebevis kan efter hans opfattelse ikke udgøre en hindring for registreringen af den faste ejendom, som han har arvet, navnlig i det tilfælde, hvor han er enearving af denne ejendom. De oplysninger, der kræves for registrering, kan angives ved at fremlægge yderligere dokumentation eller oplysninger. Ifølge appellanten vil enhver modsat fortolkning være i modstrid med formålet med forordning (EU) nr. 650/2012, som er at forenkle udøvelsen af arvingers rettigheder.
- 5 Indstævnte har gjort gældende, at i overensstemmelse med 18. og 68. betragtning til og artikel 1, stk. 2, og artikel 69, stk. 5, i forordning (EU) nr. 650/2012 samt punkt 9 i bilag IV til formular V, som fastsat i bilag 5 til forordning (EU) nr. 1329/2014, er registreringen af faste ejendomme i tilfælde af arv heraf

underlagt loven i den medlemsstat, hvor de er beliggende, uanset i hvilket land det europæiske arvebevis blev udstedt. Retsgrundlaget for registreringen af retten til fast ejendom (bl.a. et arvebevis) er fastlagt i ejendomsregisterlovens artikel 22; det er derfor ikke den ansøgning, som appellanten har indgivet, men dokumenterne, der er fastlagt i denne retsforskrift, som skal bekræfte de rettigheder, der søges registreret, og overholdelse af kravene i retsforskrifterne, og det er disse dokumenter, der skal indeholde de oplysninger, som er nødvendige for registreringen i ejendomsregistret. Indstævnte er ikke enig med appellanten i, at det fremgår af ejendomsregisterlovens artikel 29, stk. 6, at de relevante oplysninger tillige kan anføres i den indgivne ansøgning. Indstævnte har endvidere påpeget, at ingen af de to dokumenter, som Amtsgericht Bad Urach (byretten i Bad Urach, Forbundsrepublikken Tyskland) udstedte, kan danne grundlag for at registrere retten til grunden, som var ejet af G. R. i registret. For det første kan arvebevis nr. 1 VI 174/18, hvoraf det fremgår, at G. R. efterlod boet til J.M. R., ikke skabe de retsvirkninger, som appellanten har søgt i Republikken Litauen af to årsager: Det er ikke i overensstemmelse med kravene til det europæiske arvebevis' indhold og form, som fastlagt i artikel 68 i forordning (EU) nr. 650/2012, og kan derfor ikke anses for at være et europæisk arvebevis, og der er heller ikke udstedt et dokument i overensstemmelse med Republikken Litauens lov. For det andet opfylder europæisk arvebevis nr. 1 VI 175/18 ikke kravene i ejendomsregisterloven, da det ikke angiver noget entydigt nummer på den faste ejendom, som den er tildelt i overensstemmelse med reglerne om ejendomsregistret og ikke indeholder de nødvendige oplysninger til identificering af den faste ejendom. Indstævnte har endvidere fremhævet, at appellanten kun ansøgte om registrering af sin ejendomsret til en grund, som G. R. havde ejet, men der var ikke udstedt noget europæisk arvebevis vedrørende denne ejendom, ligesom europæisk arvebevis nr. 1 VI 175/18 ikke indeholdt nogen detaljer eller oplysninger om G. R.'s bo og dets accept.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 6 Den forelæggende ret har ved analysen af de relevante bestemmelser i forordning (EU) nr. 650/2012 og forordning (EU) nr. 1329/2014 for det første anført, at forordning nr. 650/2012 for effektivt at sikre de rettigheder, der tilkommer arvinger og legatarer, andre af afdødes nærtstående samt boets kreditorer, fastsætter indførelsen af et europæisk arvebevis, der skal gøre det muligt for enhver arving, legatar eller rettighedshaver, der er nævnt i dette bevis, i en anden medlemsstat at godtgøre sin arveretlige status og sine arverettigheder (dom af 1.3.2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, præmis 36; dom af 12.10.2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, præmis 59).
- 7 Ifølge artikel 69, stk. 5, i forordning (EU) nr. 650/2012 udgør beviset et gyldigt dokument til optagelse af boets ejendele i det relevante register i en medlemsstat. Ifølge den forelæggende ret fremgår det imidlertid af bestemmelserne om bevisets virkninger, at besiddelsen heraf ikke i sig selv indebærer, at de retlige betingelser om registrering af fast ejendom, som er fastlagt i loven i den medlemsstat, hvor

ejendommen er beliggende, ikke finder anvendelse. Denne konklusion bekræftes endvidere af forklaringen i 18. betragtning til [forordning (EU) nr. 650/2012], hvorefter »det europæiske arvebevis, [...] [bør] udgøre et dokument, der er gyldigt til registrering af boets ejendele i et register i en medlemsstat. Dette bør ikke udelukke, at registreringsmyndighederne kan anmode den person, der ansøger om registrering, om at tilvejebringe sådanne yderligere oplysninger eller forelægge yderligere dokumenter, som er påkrævet i henhold til loven i den medlemsstat, hvor registret føres«.

- 8 Som det fremgår af punkt 67 i det af generaladvokat Bot fremsatte forslag til afgørelse af 17. maj 2017 i Kubicka-sagen (C-218/16, EU:C:2017:387), skal rækkevidden af forordning nr. 650/2012 begrænses til de nærmere regler vedrørende proceduren for registrering i registre; derfor kan andre dokumenter eller oplysninger i praksis kræves som supplement til det europæiske arvebevis, såfremt det eksempelvis ikke indeholder tilstrækkeligt præcise oplysninger til identifikation af det gode, for hvilket overdragelsen af ejendomsretten skal registreres.
- 9 Den forelæggende ret har på denne baggrund fremhævet, at i medfør af den nationale lovgivning, som er relevant for den foreliggende sag, kan de til registreringen nødvendige oplysninger alene gives i de dokumenter, som er anført i ejendomsregisterlovens artikel 22, og hvis registerføreren modtager ufuldstændige oplysninger, har denne person ikke bemyndigelse til at lade sig vejlede af de oplysninger, som er fremlagt i overensstemmelse med denne bestemmelse i et dokument, som ikke anses for at udgøre et grundlag for lovlig registrering.
- 10 Indvirkningen af sådanne nationale regler på arvingers rettigheder skal vurderes på grundlag af bestemmelserne i forordning (EU) nr. 650/2012 og forordning nr. 1329/2014 om bevisets indhold. Det fremgår af artikel 68 i forordning (EU) nr. 650/2012, at »[b]eviset skal indeholde følgende oplysninger i det omfang, det er nødvendigt til det formål, hvortil beviset udstedes«. Denne bestemmelses litra l), bestemmer, at beviset skal angive »de respektive arveandele samt i givet fald listen over rettigheder og/eller goder, der tilfalder hver enkelt arving«. Formålet med punkt 9 i bilag IV til formular V som fastsat i bilag 5 til forordning (EU) nr. 1329/2014 (og som er obligatorisk, når formålet er at bekræfte arvingens status og rettigheder) er at angive »[g]ode(r) tildelt arvingen, for hvilke der er anmodet om arvebevis (angiv goder og alle relevante identifikationsoplysninger)«. I fodnote 13 til dette punkt forklares det, at det er nødvendigt, at »[angive], om arvingen har opnået ejerskab eller andre rettigheder til goderne« og det anføres, at »[h]vis der er tale om et registreret gode, angives de oplysninger, der kræves i henhold til loven i den medlemsstat, hvor registret føres, således at godet kan identificeres. For fast ejendom angives eksempelvis ejendommens præcise adresse og matrikelnummer samt en beskrivelse af ejendommen«. Hvis oplysningerne, som er anført i disse forordningers bestemmelser, fremlægges, skal beviset således udgøre et gyldigt dokument i Republikken Litauen til optagelse af

boets ejendele i ejendomsregistret som fastsat i artikel 69, stk. 5, i forordning (EU) nr. 650/2012.

- 11 Domstolen har gjort det klart i sin praksis, at artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 650/2012 indfører en pligt for den udstedende myndighed til at anvende formular V, som fastsat i bilag 5 til forordning nr. 1329/2014, med henblik på udstedelse af et bevis (jf. dom af 17.1.2019, *Brisch*, C-102/18, EU:C:2019:34, præmis 30). Amtsgericht Bad Urach (byretten i Bad Urach, Forbundsrepublikken Tyskland) udstedte europæisk arvebevis nr. 1 VI 175/18 ved anvendelse af formular 5, som fastsat i bilag 5 til forordning nr. 1329/2014; det er vedlagt bilag IV, der bekræfter arvingens status og rettigheder. Imidlertid er der ikke anført nogen oplysninger i punkt 9 til bilag IV til formular V, som har til formål at angive gode(r) tildelt arvingen, for hvilke der er anmodet om arvebevis. Det fremgår af de argumenter, som appellanten har gjort gældende i appelskriftet og af de tyske domstoles nævnte praksis, at udeladelsen af sådanne oplysninger ikke er en fejl begået af den myndighed, som har udstedt beviset.
- 12 Ifølge den forelæggende ret er 68. betragtning til forordning (EU) nr. 650/2012 relevant i denne henseende. Det fremgår *expressis verbis*, at »[d]en myndighed, der udsteder beviset, bør tage hensyn til de formaliteter, der er nødvendige i forbindelse med registrering af fast ejendom i den medlemsstat, hvor registret føres«. Dog skal der endvidere tages hensyn til, at EU-lovgiver ved formuleringen af denne opfattelse i præambelen til forordningen ikke indførte en obligatorisk retsforordning, der finder anvendelse på den myndighed, som udsteder beviset; navnlig gentog lovgiver endvidere ikke denne opfattelse i artiklerne i forordning (EU) nr. 650/2012.
- 13 Under disse omstændigheder, og henset til de formål, som forfølges med indførelsen af det europæiske arvebevis, og »[m]ed henblik på en hurtig, gnidningsfri og effektiv afvikling af en arvesag med grænseoverskridende virkninger i Unionen« som ønsket af EU-lovgiver (i første sætning i 67. betragtning til forordning (EU) nr. 650/2012], nærer den forelæggende ret tvivl om fortolkningen af artikel 1, stk. 2, litra 1), og artikel 69, stk. 5, i forordning nr. 650/2012 og anmoder af denne årsag Domstolen om at besvare det præjudicielle spørgsmål.